

Ουρουγουάη: Τρία σύγχρονα θεατρικά έργα

Επιμέλεια έκδοσης: Δημήτρης Ε. Ψαρράς

Γκαμπριέλ Καλντερόν Άλβαρο Μαλμιέρκα Σέρχιο Μπλάνκο

ISIRI VERLAG

Πρώτη έκδοση

© copyright για την έκδοση 2017 Εκδόσεις Isuku
Μόναχο, Γερμανία
www.isuku.de
info@isuku.de

Σέρχιο Μπλάνκο

“Βάρβαροι”, πρωτότυπος τίτλος: “Barbarie”

© Πρωτότυπη έκδοση στα ισπανικά: Skené, Ουρουγουάη, Αύγουστος 2010

© copyright για τη μετάφραση 2017 Μαρία Χατζηεμμανουήλ-Δημήτρης Ε. Ψαρράς

Γκαμπριέλ Καλντερόν

“Να ψοφήσουν οι πρωταγωνιστές”, πρωτότυπος τίτλος: “Ex -que revienten los actores-”

© Πρωτότυπη έκδοση στα ισπανικά: Artezblai, Ισπανία, Δεκέμβριος 2014

© copyright για τη μετάφραση 2017 Δημήτρης Ε. Ψαρράς

Άλβαρο Άνγελ Μαλμέρκα

“Ο πιο άσχημος άντρας της Αθήνας”, πρωτότυπος τίτλος: “El hombre más feo de Atenas”

© Πρωτότυπη έκδοση στα ισπανικά: Ediciones del Espacio, Ουρουγουάη, 2001

© copyright για τη μετάφραση 2017 Δημήτρης Ε. Ψαρράς

Κωδ.: BAUC-GR17

ISBN: 978-3-944605-15-9

Επιμέλεια εξωφύλλου: Juan Camilo Martínez Guerrero

Η έκδοση αυτού του βιβλίου έγινε με την υποστήριξη του μεταφραστικού προγράμματος λογοτεχνικών έργων του «ΛΕΑ ΦΕΣΤΙΒΑΛ Διαπολιτισμική Ανάπτυξη».

Τυπώθηκε στην Ελλάδα, 2017 – STILVOPRESS Graphic Arts – 25ης Μαρτίου 124, Περιστέρι, Τ.Κ. 12132, Δήμος Περιστερίου, Αττική, Ελλάδα

Απαγορεύεται η μερική ή ολική ανατύπωση είτε η καθ'οιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγή του βιβλίου, καθώς και η μετάφραση ή φωτοτύπηση τμήματος ή ολόκληρου του βιβλίου χωρίς την έγγραφη άδεια του εκδότη.

Περιεχόμενα

<i>Σημείωμα του επιμελητή της έκδοσης Δημήτρη Ε. Ψαρρά</i>	5
<i>Σημείωμα της Αντριάνα Λισσιντίνι, πρέσβειρας της Ουρουγουάης στην Αθήνα, για την ελληνική έκδοση</i>	7
<i>Σημείωμα του συγγραφέα Σέρχιο Μπλάνκο για την ελληνική έκδοση</i>	9
<i>Σημείωμα του συγγραφέα Γκαμπριέλ Καλντερόν για την ελληνική έκδοση</i>	11
<i>Σημείωμα του συγγραφέα Άλβαρο Μαλμιέρκα για την ελληνική έκδοση</i>	12
<i>Ευχαριστίες</i>	13
Βάρβαροι (περίληψη)	15
Βάρβαροι του Σέρχιο Μπλάνκο	17
Να ψοφήσουν οι πρωταγωνιστές (περίληψη)	131
Να ψοφήσουν οι πρωταγωνιστές του Γκαμπριέλ Καλντερόν	133
Ο πιο άσχημος άντρας της Αθήνας (περίληψη)	215
Ο πιο άσχημος άντρας της Αθήνας του Άλβαρο Μαλμιέρκα	217
<i>Βιογραφικά</i>	
Σέρχιο Μπλάνκο	295
Γκαμπριέλ Καλντερόν	296
Άλβαρο Άνχελ Μαλμιέρκα	298
Δημήτρης Ε. Ψαρράς	299

Σημείωμα του επιμελητή της έκδοσης Δημήτρη Ε. Ψαρρά

Πρόσφατα, με προσκάλεσαν να δω την παράσταση των μαθητών της Ελληνογαλλικής Σχολής Ευγένιος Ντελακρουά, οι οποίοι ανέβασαν τον *Έμπορο της Βενετίας* του Ουίλιαμ Σαίξπηρ, υπό την καθοδήγηση της κα. Μ. Παρασκευοπούλου. Με αυτή την αφορμή, λοιπόν, ξαναβίωσα τη σοφία του άγγλου δραματουργού, μέσα από τα λόγια του Σάυλοκ, τα οποία και παραθέτω: «Είμαι Εβραίος. Δεν έχει ο Εβραίος μάτια; Δεν έχει ο Εβραίος χέρια, όργανα, διαστάσεις, αισθήσεις, πάθη, αισθήματα; Τρώει την ίδια τροφή, πληγώνεται με τα ίδια όπλα, υποτάσσεται στις ίδιες αρρώστιες, γιατρεύεται με τα ίδια μέσα, ζεσταίνεται και κρύνει από το ίδιο καλοκαίρι και χειμώνα όπως ο Χριστιανός; Αν μας τρυπήσετε δεν αιμορραγούμε; Αν μας γαργαλήσετε δε γελάμε; Αν μας δηλητηριάσετε δεν πεθαίνουμε; Και αν μας αδικήσετε δε θα εκδικηθούμε; Αν είμαστε σε όλα τα άλλα σαν εσάς, θα σας μοιάσουμε και σ' αυτό».¹³¹

Παρά τις αντιρρήσεις που έχουν εκφραστεί, ο Σαίξπηρ, με την κοφτερή και ποιητική του πένα, μας συγκινεί διανοητικά, προσφέροντάς μας ταυτόχρονα μια απολαυστική και ουσιαστική αποδόμηση της ίδιας της ουσίας του ρατσισμού που οι περισσότεροι, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, έχουμε μέσα μας.

Ενός ρατσισμού που, αν αντικαταστήσουμε τον «Εβραίο» ή τον «Χριστιανό» του Σαίξπηρ, με τον «γκέι», την «πουτάνα», τον «ισλαμιστή», τον «χοντρό», τον «πρόσφυγα», τον «μετανάστη», το «τραβεστί» και άλλους πολλούς που στοχοποιούνται λόγω της διαφορετικότητάς τους, συνθέτουμε την εικόνα όσων βιώνουμε στην καθημερινότητά μας στον 21^ο αιώνα.

Σε μια τέτοια, λοιπόν, σκοταδιστική εποχή, όπου τα σύννεφα του ολοκληρωτισμού και της αυταρχικότητας συνεχώς πληθαίνουν, ο άνθρωπος πρέπει να στραφεί και πάλι προς τον πολιτισμό για να θαυμάσει το όμορφο και να ξεορκίσει το άσχημο που και τα δύο, υπάρχουν στην ψυχή του.

Το θέατρο εξυφαίνει ένα αόρατο νήμα που ενώνει την Ελλάδα με την Ουρουγουάη και τη Γαλλία, την Ευρώπη με την Ασία και την Αυστραλία, την Αφρική με την Αμερική, τον χριστιανό με τον μουσουλμάνο, τον εβραίο και τον άθεο. Οι λέξεις και τα σώματα χορεύουν στον πανάρχαιο ρυθμό του θεάτρου, σε αυτήν την παγκόσμια, ανθρώπινη γλώσσα που γεννήθηκε εδώ, κάτω από τον αττικό

¹³¹ Ο *Έμπορος της Βενετίας*, Εκδόσεις «αΝεΜοΔείΚΤηΣ», Μτφ: Χριστίνα Μπάμπου-Παγκουρέλη

ουρανό, και μέσα από τον οικουμενικό χαρακτήρα της, έσπασε επίπλαστα όρια, φραγμούς και περιορισμούς κι αποκάλυψε ότι το βασικό συστατικό όλων είναι το ανθρώπινο, προσφέροντάς μας έναν κοινό καθρέφτη, όπου αντανακλάται ό,τι πιο όμορφο κι αληθινό, αλλά και ό,τι πιο μακάβριο και σκοτεινό κρύβει η ανθρώπινη ψυχή.

Στη συλλογή που κρατάτε στα χέρια σας, το αόρατο νήμα ξευφαίνουν ο Σωκράτης, ήρωας του έργου του Μαλμιέρκα, που στέκεται ενώπιον των δικαστών του και της φαυλότητας των ανθρώπων· ο λύκος του Σέρχιο Μπλάνκο, ο οποίος, όντας λιγότερο λύκος για τον άνθρωπο απ' ό,τι ο ίδιος ο άνθρωπος για τον συνάνθρωπό του, επιβεβαιώνει με τον πιο εύγλωττο τρόπο τον Χομπς και το "homo homini lupus est"· ο Χοσέ, ο ήρωας του Καλντερόν, ο οποίος έρχεται από το πηγάδι που τον είχαν κλείσει οι άνθρωποι, για να μας δείξει ότι, όταν η αλήθεια αντιμετωπίζεται ως καρκίνωμα που πρέπει να εξαλειφθεί για να επιτευχθεί η ειρήνη, τα αποτελέσματα είναι πολύ χειρότερα απ' αυτά που υποτίθεται ότι θα θεραπεύαμε εξαλείφοντάς την.

Εύχομαι, σύντομα, τα έργα αυτά να φτάσουν στον φυσικό προορισμό κάθε θεατρικού κειμένου: στη σκηνή. Μέχρι τότε, καλή ανάγνωση!

Δημήτρης Ε. Ψαρράς

Σημείωμα της Αντριάνα Λισσιντίνι, πρέσβειρας της Ουρουγουάης στην Αθήνα, για την ελληνική έκδοση

Όταν η Διευθύντρια του Φεστιβάλ ΛΕΑ, Αντριάνα Μαρτίνες, μου πρότεινε να γράψω ένα σημείωμα για την έκδοση της συλλογής τριών σύγχρονων θεατρικών έργων από την Ουρουγουάη, ένιωσα ότι αυτή η πρόταση αποτελεί μια απ' τις μεγαλύτερες τιμές που θα μπορούσα να προσβλέπω και που ούτε καν φανταζόμουν όταν ξεκινούσα τη διπλωματική μου καριέρα. Να όμως που ζω εδώ, στη χώρα που όλοι ανακαλούμε στο μυαλό μας όταν μιλάμε για «θέατρο», όχι μόνο λόγω της ρίζας της λέξης –από την ελληνική λέξη *θεώμαι* (= βλέπω)–, αλλά και γιατί στην Ελλάδα γεννήθηκε μια από τις πιο αρχαίες πολιτιστικές εκδηλώσεις της ανθρωπότητας.

Η συλλογή περιλαμβάνει τρεις συγγραφείς που ανήκουν σε διαφορετικές γενιές: τον Άλβαρο Μαλμιέρκα (1957), τον Σέρχιο Μπλάνκο (1971) και τον Γκαμπριέλ Καλντερόν (1982). Ωστόσο, το έργο τους έχει κοινά χαρακτηριστικά όπως, μεταξύ άλλων, την ευρεία θεματική, τη ρήξη με τα προκαθορισμένα μοντέλα μέσα από την πολυμορφία του ύφους και το χιούμορ που αποφορτίζει την τραγικότητα.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο Μαλμιέρκα, στο έργο “*Ο πιο άσχημος άντρας της Αθήνας*”, πραγματεύεται θεμελιώδη ζητήματα όπως η ομορφιά, η δικαιοσύνη και η ανθρώπινη συνθήκη, χωρίς να προσκολλάται στον παραδοσιακό τρόπο προσέγγισης του χρόνου και του χώρου.

Ο Σέρχιο Μπλάνκο, στους “*Βάρβαρους*”, μας φέρνει αντιμέτωπους με την αδυναμία επιστροφής στο σημείο εκκίνησης. Μέσω μιας εικαστικής γραφής που βασίζεται στη βία, μας παρουσιάζει τη σύγχρονη εκδοχή του *homo homini lupus est* (ο άνθρωπος είναι λύκος για τον συνάνθρωπό του).

Όσον αφορά τον Γκαμπριέλ Καλντερόν και το “*Να ψοφήσουν οι πρωταγωνιστές*”, μας θέτει προ ενός διλήμματος: να αναμοχλεύουμε το παρελθόν αναζητώντας τις επώδυνες αλήθειες και τις διαφορετικές τους ερμηνείες ή να το περιβάλλουμε με ένα πέπλο λήθης;

Πέρα από τις προφανείς αναφορές στην κλασική Ελλάδα, και στα τρία έργα εντοπίζουμε συγκεκριμένες πτυχές που τα συνδέουν με την ελληνική γη.

Αυτό είναι πιο έκδηλο στην περίπτωση του Μαλμιέρκα και του ηρωικού Σωκράτη. Ο Μπλάνκο μάς παραπέμπει στον Ηράκλειτο και τη ρήση του «δεν μπορούμε δυο φορές να μπούμε στο ίδιο ποτάμι, αφού στα ποτάμια τα ίδια, μπαίνουν

άλλα ποτάμια κι άλλα νερά ρέουν», ενώ με τον Καλντερόν και την τραγωδία των αγνοουμένων, ανακαλούμε στο μυαλό μας τον μύθο της Αντιγόνης και τους άταφους νεκρούς που οι ψυχές τους περιπλανώνται χωρίς ανάπαυση.

Το γεγονός ότι το θέατρο παραμένει επίκαιρο από τα βάθη των αιώνων έως και τη σημερινή εποχή της τεχνολογικής πίεσης, αποτελεί τη διαπίστωση ότι εξακολουθεί να είναι ένας αναντικατάστατος δίαυλος για να εκφραστούν τα πιο βαθιά και πολύπλοκα ερωτήματα του ανθρώπου.

Ελπίζω το ίδιο να νιώσετε κι εσείς διαβάζοντας αυτή τη συλλογή σύγχρονου θεάτρου από την Ουρουγουάη.

Αντριάνα Λισσιντίνι

Σημείωμα του συγγραφέα Σέρχιο Μπλάνκο για την ελληνική έκδοση

Η ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ

Η μετάφραση ενός έργου στην ελληνική γλώσσα σημαίνει επιστροφή στις ρίζες, στις απαρχές, στην αφετηρία. Είχα το προνόμιο να ζήσω την εμπειρία τού να μεταφραστούν τα έργα μου σε διάφορες γλώσσες και μπορώ να επιβεβαιώσω πόσο μεγάλη και ανείπωτη χαρά προσφέρει σε έναν συγγραφέα. Ωστόσο, τίποτα δεν μπορεί να συγκριθεί με την περιπέτεια, πραγματικά μοναδική, της επιστροφής στον αρχικό σπόρο που σηματοδοτεί η μετάφραση ενός έργου στα ελληνικά.

Στις σκοτεινές νομαδικές εποχές που ζούμε, στους καιρούς των αναγκαστικών μεταναστεύσεων, της διακίνησης ανθρώπων και των βίαιων μετεγκαταστάσεων που επανασχεδιάζουν τους χάρτες του ξεριζωμού και του πόνου, η μετάφραση εμφανίζεται ως ο αντίθετος πόλος: η μετάβαση από έναν κόσμο σ' έναν άλλο, χωρίς εξαναγκασμό και βία, που επανασχεδιάζει τους χάρτες των συμφωνιών και των συναντήσεων. Η μετάφραση είναι πρόσκληση σε διάλογο, η ομορφότερη συμμαχία που μπορεί να υπάρξει μεταξύ δυο κειμένων, δυο γλωσσών, δυο πολιτισμών. Η μετάφραση είναι η αναζήτηση του άλλου για να τον φέρουμε κοντά μας μέσα απ' τη μέγιστη ομορφιά και την ευγένεια της φιλοξενίας. Ακριβώς γι' αυτό, σε μια Ευρώπη που έχασε την ικανότητά της να υποδέχεται τον άλλο και μετέτρεψε τη Μεσόγειο σ' έναν τρομακτικό υγρό τάφο, οι μεταφραστές έρχονται να μας προτείνουν τη δική τους εμπειρία υποδοχής.

Μετά την κατάρρευση του αλαζονικού πύργου της Βαβέλ, γεννήθηκαν οι γλώσσες και μαζί με όλον αυτόν τον γλωσσικό οργανισμό, γεννήθηκαν κι οι μεταφραστές. Εκείνο που θεωρητικά ήταν τιμωρία, στην πραγματικότητα αποδείχθηκε ευλογία: η εμφάνιση της πολλαπλότητας και του γλωσσικού πλούτου. Μου αρέσει να φαντάζομαι ότι οι μεταφραστές δεν ήρθαν στον κόσμο για να ενοποιήσουν αυτές τις γλώσσες, αλλά για να υμνήσουν τις διαφορές τους και να διασκεδάσουν μ' αυτές.

Ο μεταφραστής αναγνωρίζει την πολυμορφία ως κάτι το απολύτως απαραίτητο για την εξέλιξη της ανθρώπινης περιπέτειας.

Η μετάφραση είναι το πιο όμορφο και ηθικό παράδειγμα της επιτακτικής ανάγκης να μάθουμε να υποδεχόμαστε τον άλλο, τον διαφορετικό, τον μη-εγώ.

Η μετάφραση είναι η κατεξοχήν τέχνη της φιλοξενίας.

Αγαπητοί Μαρία και Δημήτρη, ευχαριστώ πολύ για το άσυλο, το καταφύγιο και την υποδοχή που προσφέρατε, τόσο εσείς όσο και η μητρική σας γλώσσα, σ' αυτούς τους βάρβαρους.

Σέρχιο Μπλάνκο

Σημείωμα του συγγραφέα Γκαμπριέλ Καλντερόν για την ελληνική έκδοση

Ο δραματουργός είναι ο μοναδικός συγγραφέας που γράφει για να μη διαβαστεί. Ή καλύτερα, που ο τελικός αναγνώστης του, ο θεατής, δε θα διαβάσει τις λέξεις του, αλλά θα τις βιώσει (λέξη βιτρίνα για να πούμε θα τις ακούσει, θα τις δει, θα τις νιώσει;). Φυσικά, στην όλη διαδικασία, παρεμβάλλονται κάποιοι αναγνώστες: ο σκηνοθέτης, οι ηθοποιοί, οι σχεδιαστές. Έτσι λοιπόν, ο δραματουργός παίζει σε πολλά ταμπλό, γράφει για τους θεατές, αλλά μιλάει στους καλλιτέχνες που θα δώσουν πνοή στο έργο. Ένας δραματουργός γράφει απευθυνόμενος σε διαφορετικούς κόσμους. Δουλεύει πάνω στο χαρτί, η γλώσσα του όμως θα μεταφραστεί στη σκηνή. Εδώ, σε αυτά τα δύο ουσιαστικά χαρακτηριστικά, εντοπίζονται τα δύο μεγάλα προβλήματα όσον αφορά τη φόρμα της δραματουργικής γραφής. Πρώτον: πώς να μιλήσεις στους θεατές, την ίδια στιγμή που μιλάς στους καλλιτέχνες; Ή, αν προτιμάτε, πώς να διηγηθείς μια ιστορία, ενώ ταυτόχρονα διηγείσαι μια άλλη; Και δεύτερον: πώς να γράψεις σε μια γλώσσα, η οποία εξ ορισμού θα μεταφραστεί; Θα μεταφραστεί στη σκηνή, αλλά πάντως θα μεταφραστεί. Δεν είναι, όμως, μόνο ο δραματουργός που μεταφράζει, αλλά όλοι μας, συνεχώς. Και μεταφράζω, σημαίνει αναζητώ αντίστοιχα σύμβολα σε διαφορετικά πεδία της γλώσσας. Γι' αυτό, συνεχώς μεταφράζουμε. Όταν προσπαθούμε να μετουσιώσουμε σε λέξεις τη σκέψη, αυτόν τον αστείρευτο χείμαρρο άτακτων ιδεών, μεταφράζουμε· όταν διαβάζουμε προσπαθώντας να καταλάβουμε τον γραπτό λόγο ενός συγγραφέα που δεν είναι εκεί για να μας εξηγήσει, μεταφράζουμε· όταν θυμόμαστε, επιλέγουμε ή επικαλούμαστε, μεταφράζουμε. Αυτό σημαίνει ότι, ελλείψει μηχανισμού μετάφρασης, θα ζούσαμε έγκλειστοι σε ένα μοναδικό γλωσσικό πεδίο, χωρίς να κατανοούμε τα άλλα πεδία, ενώ ούτε κι εκείνα θα καταλάβαιναν εμάς. Όποιος, λοιπόν, δεν μπορεί να μεταφράσει τον εαυτό του ή να τον μεταφράσει κάποιος άλλος, ζει απομονωμένος. Ίσως αυτός να είναι ο λόγος που η μετάφραση αποτελεί μονόδρομο για να καταλάβουμε καλύτερα ο ένας τον άλλον, για να βοηθηθούμε στο να νιώσουμε και να βιώσουμε αυτά που βίωσαν οι άλλοι. Κι αυτοί που μας βοηθούν να μεταφράσουμε, μας βοηθούν να ζήσουμε. Σας ευχαριστούμε, όλους εσάς, που ενδιαφερθήκατε για μακρινές εμπειρίες, οι οποίες σύντομα, ελπίζουμε, θα εξελιχθούν, χάρη στους μεταφραστές, σε εμπειρίες πολύ πιο προσωπικές και οικείες.

Γκαμπριέλ Καλντερόν

Σημείωμα του συγγραφέα Άλβαρο Μαλμιέρκα για την ελληνική έκδοση

Νιώθω ότι, από τότε που γράφτηκε αυτό το έργο, πάντα αναζητούσε τον δρόμο για να φτάσει στην Ελλάδα, σαν μια επιστροφή σ' αυτήν την Ιθάκη στην οποία, να μεν δεν είχε βρεθεί ποτέ, αλλά που εξ ορισμού ανήκει. Τα κατάφερε το 2015, στο πλαίσιο του 7^{ου} Φεστιβάλ ΛΕΑ (*Λογοτεχνία εν Αθήναις*), ενός τόσο σημαντικού θεσμού για να διατηρηθούν ζωντανοί και επίκαιροι οι δεσμοί μεταξύ της Ελλάδας και των ιβηροαμερικανικών χωρών.

Τώρα, με αφορμή την ένταξη του στην παρούσα συλλογή, μαζί με τα κείμενα δύο σπουδαίων θεατρικών συγγραφέων της χώρας μου και αγαπημένων φίλων, του Σέρχιο Μπλάνκο και του Γκαμπριέλ Καλντερόν, χαίρομαι που είχα την ευκαιρία να γνωρίσω έναν μεταφραστή όπως ο Δημήτρης Ε. Ψαρράς, ο οποίος, χάρη στις ολοκληρωμένες γνώσεις, τη στέρεη κατάρτιση και την τεράστια ευαισθησία του, ξέρει να μεταφέρει, όχι μόνο το περιεχόμενο αυτό καθαυτό ενός κειμένου, αλλά το πνεύμα και τη μαγεία που όλα τα θεατρικά έργα συνηθίζουν να κρύβουν.

Δυστυχώς, αποτελεί ειρωνεία της τύχης το γεγονός ότι, τη στιγμή που εξελισσόταν η διαδικασία έκδοσης της παρούσας συλλογής, απεβίωσε, πλήρης ημερών, στο Μοντεβιδέο, σε ηλικία 91 ετών, ο Ρομπέρτο Φοντάνα, για τον οποίο γράφτηκε το έργο *«Ο πιο άσχημος άντρας της Αθήνας»*. Ο Ρομπέρτο Φοντάνα, ενσάρκωσε τον πρωταγωνιστικό ρόλο με το πάθος και την ξεχωριστή λάμψη που χαρακτήριζαν όλα εκείνα με τα οποία καταπιανόταν.

Ο αγαπημένος μας «Μπέρτο» ήταν ηθοποιός, σκηνοθέτης και καθηγητής, ενώ, όπως ακριβώς και ο Σωκράτης –πρόσωπο που αγαπούσε ο Μπέρτο–, αποτέλεσε δάσκαλο, φίλο και πολύτιμο σύμβουλο για πολλές γενιές που ακόμα κλαίνε τον χαμό του.

Ξέρω ότι θα είχε χαρεί πολύ όταν θα έβλεπε το έργο μεταφρασμένο στα ελληνικά.

Για τον Μπέρτο, λοιπόν, η αφιέρωσή μου, ο φόρος τιμής και το αδελφικό αίσθημα φιλίας που μας ενώνει και που παραμένει αναλλοίωτο και ζωντανό μέσα απ' αυτήν την κούπα καφέ στο μπαρ San Rafael, μέσα απ' το ουίσκι που δεν το τελειώσαμε στο καμαρίνι του.

Πόσο θαυμαστή η ανάμνησή του!

Άλβαρο Άνχελ Μαλμιέρκα

Ευχαριστίες

Αφιερώνω την παρούσα εργασία στους γονείς μου Ελισσάβητ και Ευγένιο Ψαρρά, οι οποίοι με αγάπη, υπομονή και επιμονή, στάθηκαν πάντα δίπλα μου και μου άνοιξαν νέους ορίζοντες.

Ευχαριστώ πολύ τη σύντροφό μου Έλλη για την αμέριστη συμπαράστασή της, τον φίλο μου Διονύση για τα εύστοχα σχόλιά του και τη Μαρία για τις πάντα πολύτιμες παρατηρήσεις της.

Βάρβαροι

Το έργο «*Βάρβαροι*» είναι η ιστορία ενός ναυαγίου. Εφτά πρόσωπα ναυαγούν στη μέση μιας τεράστιας πλάκας πάγου στον Βόρειο Παγωμένο Ωκεανό. Το έργο αποτελείται από 99 εικόνες, επτά μονολόγους και έναν επίλογο που αφηγούνται την προσπάθεια αυτών των επτά προσώπων να επιβιώσουν, αποκλεισμένα ανάμεσα σε τεράστιες πλάκες πάγου που είναι έτοιμες να σπάσουν και να κομματιαστούν από τη μια στιγμή στην άλλη. Στη διάρκεια της εξέλιξης του έργου, όλοι καταλαβαίνουν πως δεν υπάρχει πιθανότητα επιστροφής. Και φυσικά, όταν ο χρόνος αρχίζει να πιέζει, η πείνα κάνει αισθητή την παρουσία της, οδηγώντας τους στη μοναδική πιθανότητα που έχουν για να επιβιώσουν: να κατασπαράξουν ο ένας τον άλλο. Το φοβερότερο απ' όλα, όμως, είναι η αδυναμία των επτά προσώπων να επιστρέψουν στον χρόνο πριν από την καταστροφή. Το θέμα του ναυαγίου είναι το επίκεντρο αυτού του έργου. Τελικά, το έργο μιλάει για την αδυναμία της ανθρωπότητας να επιστρέψει σε έναν προ-τραγικό χρόνο: την αδυναμία να βρει μια Ιθάκη.

ΒΑΡΒΑΡΟΙ

του Σέρχιο Μπλάνκο

Caspar David Friedrich : *Η παγωμένη θάλασσα ή Το ναυάγιο*

Μετάφραση από τα ισπανικά:
Μαρία Χατζημανουήλ
Δημήτρης Ε. Ψαρράς

Να ψοφήσουν οι πρωταγωνιστές

Κάποιος λέει: ο χρόνος όλα τα γιατρεύει, ηρεμεί τα πάθη, επιλύει τα προβλήματα. Και κάποιος άλλος αναρωτιέται: κι αν αυτό δεν ισχύει; Κι αν ο χρόνος φέρνει τα ακριβώς αντίθετα αποτελέσματα; Αυτή είναι η ιστορία μιας κοπέλας που ο πόνος της μεγάλωνε με τον καιρό, η ανάγκη της γινόταν κάθε μέρα πιο βαθιά και το πρόβλημά της χτυπούσε κατάμουτρα όλους εκείνους που δεν ήθελαν να την ακούσουν. Αυτή είναι η ιστορία μιας οικογένειας που ξανασιμίζει κάποια Χριστούγεννα μετά από πολύ, πολύ, πολύ καιρό.

Το έργο γράφτηκε κατόπιν ανάθεσης από το “Le Théâtre des Quartiers d’Ivry”, Παρίσι – Γαλλία. Τον Σεπτέμβριο του 2012 παρουσιάστηκε στο «Διεθνές Φεστιβάλ του Μανισάλες» (Κολομβία). Κατόπιν, το έργο ανέβηκε στην Ουρουγουάη τον Νοέμβριο του 2012, ενώ τον Μάρτιο του 2013, ανέβηκε στο Παρίσι. Επιπλέον, έχει παρουσιασθεί στα εξής φεστιβάλ: Διεθνές Φεστιβάλ “Santiago a mil”, Χιλή· Διεθνές Φεστιβάλ Θεάτρου “Santa Cruz de la Sierra”, Βολιβία· Φεστιβάλ “Cena Contemporánea”, Βραζιλία· «30^ο Διεθνές Φεστιβάλ Ισπανόφωνου Θεάτρου του Μαϊάμι», ΗΠΑ· και στη «Διεθνή Έκθεση Βιβλίου της Γκουανταλαχάρα», Μεξικό. Έχει μεταφραστεί στα γαλλικά, στα αγγλικά, στα πορτογαλικά, στα καταλανικά και στα ελληνικά.

Να ψοφήσουν οι πρωταγωνιστές

του Γκαμπριέλ Καλντερόν

Το έργο γράφτηκε κατόπιν ανάθεσης από το “Le Théâtre des Quartiers d’Ivry”
Παρίσι - Γαλλία

Σειρά Φανταστικών Έργων
Τόμος IV

Μετάφραση από τα ισπανικά: Δημήτρης Ε. Ψαρράς

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

Ο Χοσέ Μουχίκα, Πρόεδρος της Ουρουγουάης από το 2010 έως το 2015, είναι ένας ξεχωριστός άνθρωπος, όπως όλοι οι πρόεδροι, φαντάζομαι. Ο συγκεκριμένος ήταν αντάρτης του αριστερού κινήματος των Τουπαμάρος, συμμετείχε στο αντάρτικο πόλης τα χρόνια που προηγήθηκαν της δικτατορίας και αγωνίστηκε ενάντια στην εκάστοτε κυβέρνηση και τους στρατιωτικούς. Οι τελευταίοι, σε συνεργασία με άλλες κυβερνήσεις και με τη συμμετοχή πολιτών, προετοίμαζαν την επιβολή δικτατοριών σε όλη τη Λατινική Αμερική για να ανακόψουν την εξάπλωση του κομμουνισμού σε ολόκληρη την αμερικανική ήπειρο. Ο χρόνος έδειξε ποιος είχε δίκιο, η δικτατορία επιβλήθηκε, ενώ τα απόρρητα έγγραφα της κυβέρνησης των ΗΠΑ που έρχονται σήμερα στο φως, επιβεβαιώνουν την πρόθεση της εν λόγω χώρας να σταματήσει, να απομονώσει και να εξαλείψει οποιαδήποτε κομμουνιστική και μαρξιστική εστία ή απειλή, και γενικότερα να καταστείλει οποιαδήποτε εν γένει αριστερή εκδήλωση. Έτσι εγκαθιδρύθηκε η δικτατορία στη χώρα μου, όπως και σε πολλές άλλες χώρες της περιοχής -Χιλή, Αργεντινή, Βραζιλία, μεταξύ πολλών άλλων. Η δικτατορία, στρατιωτικοπολιτικού χαρακτήρα στην περίπτωση της Ουρουγουάης, άφησε πίσω της, όπως και οι άλλες δικτατορίες στην περιοχή, πολλούς νεκρούς, δολοφονημένους, βασανισμένους, θύματα απαγωγής και αγνοούμενους. Η παροχή αμνηστίας, η ατιμωρησία, η άρση της τιμωρητικής βούλησης του Κράτους, η προστασία -όπως θέλετε πείτε το-, προστάτευσαν σε πολλές χώρες τους υπεύθυνους αυτών των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας και, σαν να μην έφτανε αυτό, δεν επέτρεψαν καν στους συγγενείς των θυμάτων να ερευνήσουν ή να ρωτήσουν τι απέγιναν οι συγγενείς τους, αν είχαν πεθάνει ή όχι, πού βρίσκονταν οι σοροί τους, πού βρίσκονταν τα παιδιά που είχαν απαχθεί, κτλ. Ακόμα και σήμερα, οι χώρες μας, οι γονείς μας, τα παιδιά και οι παππούδες μας, εξακολουθούν να συγκρούονται γύρω απ' αυτό το θέμα. Άλλοι, με σκοπό να πάψει ο κόσμος να αναμοχλεύει το παρελθόν και να επικεντρωθεί στα προβλήματα του παρόντος και του μέλλοντος· άλλοι, επιχειρηματολογώντας υπέρ της σημασίας που έχει η γνώση του παρελθόντος για την αντιμετώπιση του παρόντος και την οικοδόμηση του μέλλοντος· και κάποιοι, λίγοι, υπερασπιζόμενοι το αναφαίρετο δικαίωμα να γνωρίζεις την αλήθεια. Κατά καιρούς, το θέμα της δικτατορίας, των υπαιτίων και των θυμάτων τους, ξαναφουντώνει και συμπαρασύρει σύσσωμη τη χώρα στις ίδιες συζητήσεις που, φαντάζομαι, έχουν απασχολήσει όλη την ανθρωπότητα από καταβολής πολέμων, δολοφονιών και αδικιών. Δεν είναι και δε θα είναι ποτέ πρόθεσή μου να φωτίσω αυτή τη διαδικασία, αυτό το παρελθόν, που τόσο πλήγωσε κι ακόμα ΠΛΗΓΩΝΕΙ όλους εμάς που ζήσαμε σε αυτές τις χώρες. Η πρόθεσή μου είναι πιο μικρή, αλλά εξίσου φιλόδοξη.

Πολλές φορές είχα μείνει άναυδος ακούγοντας την απάντηση του προέδρου Μουχίκα όταν τον ρωτούσαν πώς μπορούσε να λυθεί αυτό το πρόβλημα. Τι έπρεπε να γίνει ώστε η κοινωνία να μη βρίσκεται τελματωμένη για πολύ καιρό στα ίδια ζητήματα: στο τι έγινε και τι δεν έγινε εκείνα τα χρόνια, στο ποιος ευθύνεται, στο πώς πρέπει να ερευνηθούν όλα αυτά και χιλιάδες ακόμα ερωτήματα. Η απάντησή του, η οποία προκαλεί μεγάλη έκπληξη απ' όποια σκοπιά κι αν τη δεις, ήταν περίπου η εξής: αυτό το πρόβλημα θα λυθεί όταν όλοι οι πρωταγωνιστές του πεθάνουμε, κι αυτή η ώρα δεν αργεί. Η φράση αυτή στριφογύριζε στο μυαλό μου. Αν και απ' τη μια μεριά τον έβλεπα με συμπάθεια, γιατί έλεγα ότι αυτός ο άνθρωπος επιθυμούσε τον θάνατο όλων των πρωταγωνιστών, συμπεριλαμβανομένου του ίδιου –ένα είδος ομαδικής αυτοκτονίας για χάρη της αλήθειας και της δικαιοσύνης–, πάντα μου έμενε μια βαθιά πικρία, αφού ο Μουχίκα μάς αρνιόταν, κατ' αυτόν τον τρόπο, τη δυνατότητα να αντιληφθούμε τους εαυτούς μας ως ανθρώπους ικανούς να διορθώσουν όλα τα λάθη που διέπραξαν. Είναι σαν να υπήρχε μια εύκολη λύση για μερικά λάθη, ενώ για κάποια άλλα, σαν να έπρεπε να περιμένουμε να πεθάνουν οι πρωταγωνιστές τους, επειδή ούτε αυτοί που τα έζησαν ούτε οι επόμενες γενιές θα είναι ικανοί να ξεπεράσουν τέτοιες θηριωδίες.

Θα ήταν μεγάλη κλοπή αν οι πρωταγωνιστές μάς έκλεβαν με τον θάνατό τους και κρατούσαν για τον εαυτό τους τα μαθήματα από τα λάθη που διέπραξαν μόνο οι ίδιοι, αλλά στο όνομα όλων μας!

Άρχισα να επεξεργάζομαι στο μυαλό μου το έργο που θα έχετε την ευκαιρία να διαβάσετε/δείτε στη συνέχεια. Έψαξα, λοιπόν, τη φράση ακριβώς έτσι όπως την είχε διατυπώσει ο Μουχίκα, δεδομένου ότι η φράση που σας παρέθεσα παραπάνω δεν ήταν παρά αυτή που εγώ είχα συγκρατήσει, αυτή που ηχούσε και στριφογύριζε στο μυαλό μου. Δεν ήξερα αν ξεχνούσα κάποια λέξη που θα μπορούσε να αλλάξει το νόημά της, γι' αυτό έψαξα να τη βρω.

Ήταν μεγάλη η έκπληξή μου όταν βρήκα την ακριβή φράση, η οποία, όχι μόνο μου έδωσε την τελική ώθηση για να γράψω το έργο, αλλά αποτέλεσε και το βασικό κίνητρο για τη συγγραφή του.

Παραθέτω τη φράση:

“Το έχω ξαναπεί, θα πρέπει να ψοφήσει ο Μπορντάμπερι*, εγώ, όλοι οι πρωταγωνιστές για να αποκτήσουν ξανά τα πράγματα την αληθινή τους διάσταση. Ακόμα δεν έχει έρθει αυτή η ώρα, αλλά δεν αργεί και πολύ”.

Μετά απ' αυτό, όλα μέσα μου είχαν ξεκαθαρίσει.

Δεν αρκεί απλώς να πεθάνουν, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΨΟΦΗΣΟΥΝ ΟΛΟΙ ΟΙ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ.

* Χουάν Μαρία Μπορντάμπερι Αροσένα (Μοντεβιδέο, 17 Ιουνίου 1928 – 17 Ιουλίου 2011): ουρουγουανός δικτάτορας βασκικής καταγωγής. Διετέλεσε νόμιμα εκλεγμένος πρόεδρος από το 1972 έως το 1973, ενώ από το 1973 έως το 1976 ηγήθηκε της χώρας ως δικτάτορας.

Ο πιο άσχημος άντρας της Αθήνας

Λίγο πριν να πει το κώνειο, ο Σωκράτης συνομιλεί εις βάθος με το προσωπικό του δαιμόνιο, ανακαλώντας στη μνήμη του το παρελθόν και τη δίκη που τον καταδίκασε.

Μέσα από μια πρωτότυπη δραματουργική δομή, και χωρίς να προσκολλάται στον παραδοσιακό τρόπο προσέγγισης του χρόνου και του χώρου, το έργο χρησιμοποιεί, σχηματικά, στοιχεία που μας παραπέμπουν στο αρχαίο ελληνικό θέατρο, στο οποίο αποτίει φόρο τιμής.

Κατά την εξέλιξη της δράσης, τίγονται θεμελιώδη ζητήματα όπως η αλήθεια, ο έρωτας, η δικαιοσύνη και η ανθρώπινη συνθήκη, χωρίς όμως να εγκαταλείπεται μια δυναμική που χαρακτηρίζεται από άφθονες πινελιές χιούμορ και τρυφερότητας.

Ο ΠΙΟ ΑΣΧΗΜΟΣ ΑΝΤΡΑΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

του Άλβαρο Άνχελ Μαλμιέρκα

Μετάφραση από τα ισπανικά: Δημήτρης Ε. Ψαρράς

Ο **Σέρχιο Μπλάνκο**, γαλλο-ουρουγουανός θεατρικός συγγραφέας και σκηνοθέτης, έζησε την παιδική κι εφηβική του ηλικία στο Μοντεβιδέο, ενώ σήμερα, ζει στο Παρίσι.

Αφού πραγματοποίησε σπουδές κλασικής φιλολογίας, αποφάσισε να αφοσιωθεί εξ ολοκλήρου στη θεατρική γραφή και σκηνοθεσία. Τα έργα του έχουν τιμηθεί επανειλημμένως, αποσπώντας πολλά βραβεία, μεταξύ άλλων το «Εθνικό Βραβείο Δραματουργίας της Ουρουγουάης», το «Βραβείο Δραματουργίας της Πόλης του Μοντεβιδέο», το «Βραβείο του Εθνικού Ταμείου για το Θέατρο (Ουρουγουάη)», το «Βραβείο Florencio» για τον καλύτερο δραματουργό, ενώ το 2010, του απονεμήθηκε η τιμητική διάκριση του Βραβείου “Casa de las Américas”, για το έργο του *Βάρβαροι*. Επίσης, η *Κασσάνδρα* έχει τιμηθεί στην Ελλάδα με το βραβείο “Gay Theatre Awards” για το Καλύτερο Έργο. Το 2017, το έργο του *Tebas Land* απέσπασε το σημαντικό βρετανικό βραβείο “Award Off West End” στο Λονδίνο.

Στο Εθνικό Θέατρο της Ουρουγουάης ανέβηκε το 2003 το *.45'* και το 2007 το *Κίεβο*. Ανάμεσα στα έργα του ξεχωρίζουν τα *Slaughter* (Φόρουμ Σύγχρονης Δραματουργίας του ΕΚΔΙΘ, Απρίλιος 2008, μετ. Δέσποινας Σαραφείδου, Σκην. Θωδ. Εσπίριτου), *.45', Κίεβο* (το έργο ανέβηκε τη σεζόν 2012-2013 στην Αθήνα, από την Ομάδα Νάμα, σε μετάφραση Μαρίας Χατζηεμμανουήλ-Δημήτρη Ε. Ψαρρά και σκηνοθεσία Ελένης Σκότη. Κυκλοφορεί από τις «Εκδόσεις Σοκόλη»), *Opus Sextum, Δίπτυχο (Vol. 1 y 2)*, *Οι Βάρβαροι* (το έργο παρουσιάστηκε με τη μορφή θεατρικού αναλογίου, στις 21 Μαρτίου 2011, στο “Συνεργείο”. Οργάνωση: Teatropasión και Ε.Κ.Δ.Ι.Θ, σκηνοθ. Σωτήρης Καραμεσίνης), *Κασσάνδρα* (Φόρουμ Σύγχρονης Δραματουργίας του ΕΚΔΙΘ, Μάιος 2010. Ο μονόλογος της *Κασσάνδρας*, την οποία υποδύεται η Δέσποινα Σαραφείδου, πρωτοανέβηκε στην Αθήνα, στο μπαρ «Άνθρωπος», το 2011, σε σκηνοθεσία της ίδιας της πρωταγωνίστριας και της Ευαγγελίας Ανδριτσάνου, κι έκτοτε, έχει παρουσιαστεί σε Φεστιβάλ στην Ελλάδα και σε χώρες του εξωτερικού όπως οι Η.Π.Α., η Αλβανία, η Ελβετία, το Κόσοβο, η Τσεχία, η FYROM, η Βουλγαρία κι η Ισπανία), *El salto de Darwin (Το άλμα του Δαρβίνου)*, *Tebas Land, Ostia, La ira de Narciso (Η οργή του Νάρκισσου)*, *El bramido de Düsseldorf (Το μουγκρητό του Ντίσελντορφ)* και το *Cuando pasas sobre mi tumba (Όταν περάσεις πάνω απ' τον τάφο μου)*. Τα περισσότερα έργα του έχουν μεταφραστεί σε διάφορες γλώσσες κι έχουν εκδοθεί και παρασταθεί σε διάφορες χώρες.

Ο **Γκαμπριέλ Καλντερόν** γεννήθηκε το 1982 στο Μοντεβιδέο και είναι θεατρικός συγγραφέας, σκηνοθέτης και ηθοποιός. Έχει γράψει πάνω από 20 θεατρικά έργα κι έχει αποσπάσει τα εξής βραβεία: «Βραβείο Florencio» (2005) για τον καλύτερο σκηνοθέτη της χρονιάς (Σύλλογος Κριτικών Θεάτρου της Ουρουγουάης). «Βραβείο Iris» (2008) για το έργο του *Obscena*. Βραβείο για Νέους Δραματουργούς (2003), το οποίο του απένειμε το Διεθνές Ινστιτούτο Θεάτρου για τρία διαφορετικά έργα, κ.α.

Έχει τιμηθεί δύο φορές με το «Κρατικό Βραβείο Λογοτεχνίας της Ουρουγουάης»: το 2011, για το έργο του *Mi requieño mundo porno (Ο μικρός πορνογραφικός κόσμος μου)* και το 2016 για το έργο του *Tal vez la vida sea ridícula (Ίσως η ζωή να είναι γελοία)*.

Το 2009, έγινε δεκτός στο «Διεθνές Πρόγραμμα Φιλοξενίας Θεατρικών Συγγραφέων» του **Θεάτρου Royal Court Theatre** (International Playwrights' Programme).

Είναι μέλος, από το 2011, του **Lincoln Center Theater Directors Lab**, καθώς και φιλοξενούμενος καλλιτέχνης στη Γαλλία, στο Θέατρο **Théâtre des Quartiers d'Ivry**, στο Παρίσι.

Τα έργα του έχουν παρασταθεί στην Αργεντινή, τη Βραζιλία, την Ισπανία, τη Γαλλία, τις Ηνωμένες Πολιτείες, το Μεξικό, τον Παναμά, την Κόστα Ρίκα, το Εκουαδόρ, τη Βολιβία και το Περού, ενώ έχουν μεταφραστεί στα γαλλικά, στα γερμανικά, στα αγγλικά, στα καταλανικά και στα πορτογαλικά. Το έργο που συμπεριλαμβάνεται στην παρούσα συλλογή (*Να ψοφήσουν οι πρωταγωνιστές*), είναι το πρώτο που μεταφράζεται στα ελληνικά. Οι παραστάσεις των έργων του έχουν συμπεριληφθεί επανειλημμένως στο πρόγραμμα περισσότερων από δεκαπέντε Διεθνών Φεστιβάλ Θεάτρου στην αμερικανική και την ευρωπαϊκή ήπειρο.

Έχει πραγματοποιήσει διαλέξεις, μαθήματα και σεμινάρια: στην Αργεντινή, στη Βραζιλία, στη Χιλή, στην Κούβα, στο Μεξικό, στη Γαλλία, στο Ισραήλ, στην Παλαιστίνη και στην Ελβετία.

Το 2012 και το 2013, πραγματοποιήθηκε στη Γαλλία, και συγκεκριμένα στο Θέατρο “Théâtre des Quartiers d’Ivry”, στο Παρίσι, ο κύκλος “Radical Calderón – Τριλογία της Ουρουγουάης”. Ο εν λόγω κύκλος αφορούσε το ανέβασμα δύο εκ των έργων του στα γαλλικά, με γάλλους ηθοποιούς (*Uz* και *Or*), καθώς και τη μετάκληση της παράστασης του έργου του Καλντερόν *Να ψοφήσουν οι πρωταγωνιστές*, σε σκηνοθεσία του ίδιου του συγγραφέα. Επιπλέον, κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις “Actes Sud Papiers” η τριλογία των έργων του (*Uz- Or* και *Ex [Να ψοφήσουν οι πρωταγωνιστές]*). Το γαλλικό θεατρικό περιοδικό “Fricción” αφιέρωσε

ένα ολόκληρο τεύχος στο θέατρο του Καλντερόν και δημοσίευσε στα γαλλικά το έργο του *Un día en la vida de Monseñor Nicolás Rasguño* (Μια μέρα στη ζωή του Μονσενιόρ Νικολάς Ρασγούνιο).

Έχει αναλάβει σημαντικές διοικητικές θέσεις στην Ουρουγουάη, όπως, μεταξύ άλλων, του Διευθυντή του Εθνικού Ινστιτούτου Σκηνικών Τεχνών (2014-2015) και του Γενικού Διευθυντή Πολιτιστικών Προγραμμάτων της Εθνικής Διεύθυνσης Πολιτισμού του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (2006-2010).

Ο **Άλβαρο Άνχελ Μαλιμέρκα** γεννήθηκε στο Μοντεβιδέο, στις 28 Νοεμβρίου του 1957. Είναι παντρεμένος από το 1987 με τη θεατρική σκηνοθέτη Μαριάνα Βάινστάιν, με την οποία απέκτησαν δύο κόρες, τη Λουσία (1991) και τη Χουλιέτα (2003). Εκτός από συγγραφέας, είναι και διπλωμάτης καριέρας από το 1982, έχοντας υπηρετήσει σε πολλές χώρες. Είναι μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων της Ουρουγουάης (AGADU). Έχουν εκδοθεί τα έργα του “Breviario de las islas” (Ποίηση/Μεξικό, 1991)· “Arcilla Prohibida” (Ποίηση/Μοντεβιδέο, 1993)· “El Hombre Más Feo de Atenas” (Τίτλος στα ελληνικά: *Ο πιο άσχημος άντρας της Αθήνας/Θέατρο/Μοντεβιδέο*, 2001)· “Círculo de Tres” (Θέατρο/Μαδρίτη, 2013). Επίσης, διηγήματα και ποιήματά του, περιλαμβάνονται σε αρκετές ανθολογίες στην Ουρουγουάη, καθώς και στην *Ανθολογία Ποίησης της Λατινικής Αμερικής*, η οποία εκδόθηκε το 1994, στο Πεκίνο.

Έχουν ανέβει τα θεατρικά του έργα: “El Príncipe o el Rito del Poder” (*Ο Ηγεμόνας ή η Τελετουργία της Εξουσίας*, Μοντεβιδέο, 1992, σκην.: Μαριάνα Βάινστάιν)· “El escribiente” (*Ο γραφιάς*, Μοντεβιδέο, 1996, σκην.: Μαριάνα Βάινστάιν. Το συγκεκριμένο έργο επελέγη για να εκπροσωπήσει την Ουρουγουάη στο «12^ο Διεθνές Φεστιβάλ Ισπανόφωνου Θεάτρου» που διεξήχθη στο Μαϊάμι των ΗΠΑ, το 1996)· *Το Κουκλόσπιτο* (διασκευή του έργου του Ίψεν, Μοντεβιδέο, 1999, σκην.: Μαριάνα Βάινστάιν)· “El Hombre más Feo de Atenas” (*Ο πιο άσχημος άντρας της Αθήνας*, Μοντεβιδέο, 2001, σκην.: Μαριάνα Βάινστάιν. Το 2015, παρουσιάστηκε απόσπασμα του έργου στα ελληνικά, στο πλαίσιο του 7^{ου} Φεστιβάλ ΛΕΑ, στην Αθήνα, παρουσία του συγγραφέα)· “El Canto de las Sirenas” (*Το τραγούδι των Σειρήνων*, Μοντεβιδέο, 2009 και 2010, σκην.: Μαριάνα Βάινστάιν και Χουάν Αντόνιο Σαραβί)· “Círculo de Tres” (*Κύκλος από Τρεις*, Μοντεβιδέο, 2012, σκην.: Μαρία ντελ Ουέρτο Βαρέλα).

Έχει αποσπάσει τα εξής βραβεία: “Cuentos para leer en alta voz” (*Ιστορίες για να διαβάζουμε δυνατά*), 1978 και 1979· Ειδική Μνεία στον Διαγωνισμό “Cuentos de Punta del Este” (*Παραμύθια από το Πούντα ντελ Έστε*), 1980· Πρώτο Βραβείο Ποίησης στον «4^ο διαγωνισμό ποίησης Florales στις Φιλιππίνες»· Φιναλίστ στο 12^ο “Premio Mundial de Poesía Mística Fernando Rielo” (*Παγκόσμιο Βραβείο Μυστικιστικής Ποίησης Φερνάντο Ριέλο*, Μαδρίτη, 1992)· Μεγάλο Κρατικό Βραβείο “Del Buen Decir”, το οποίο του απένειμε, το 2006, το Ίδρυμα “Lolita Rubiales”, για το έργο *Ο πιο άσχημος άντρας της Αθήνας*. Το έργο που συμπεριλαμβάνεται στην παρούσα συλλογή, είναι το πρώτο που μεταφράζεται στην ελληνική γλώσσα.

Ο **Δημήτρης Ε. Ψαρράς** σπούδασε Μετάφραση και Διερμηνεία στη Γαλλία, την Ισπανία και την Ελλάδα. Μιλάει γαλλικά, ισπανικά, καταλανικά και αγγλικά. Είναι συνιδρυτής του γραφείου διερμηνείας-μετάφρασης Podium (www.podium.gr).

Ως μεταφραστής και διερμηνέας, συνεργάζεται με σημαντικούς φορείς όπως η ΕΡΤ, ο τηλεοπτικός σταθμός Alpha, το Εθνικό Θέατρο, το Γαλλικό Ινστιτούτο της Αθήνας, το Ινστιτούτο Θερβάντες, το Ινστιτούτο Ramon Llull, το Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης, το Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Αθήνας «Νύχτες Πρεμιέρας», το ΕΛΙΑΜΕΠ, την Ισπανική Πρεσβεία στην Αθήνα· με δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας και του εξωτερικού· με εκδοτικούς οίκους όπως οι Εκδόσεις Άπαρσις, η University Studio Press, οι Εκδόσεις Εκάτη και οι Εκδόσεις Σοκόλη· με μεταφραστικά γραφεία και γραφεία διερμηνείας στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Ήταν συνιδρυτής, με τη Μαρία Χατζηεμμανουήλ, του δίγλωσσου θεατρικού ιστότοπου www.teatropasion.gr για τη διάδοση στην Ελλάδα του ισπανικού, του καταλανικού και του ισπανόφωνου θεάτρου. Έχει συνδιοργανώσει, από κοινού με τη Μαρία Χατζηεμμανουήλ, και σε συνεργασία με την Ισπανική Πρεσβεία στην Αθήνα και το Ινστιτούτο Θερβάντες, πέντε φεστιβάλ θεατρικών αναλογίων. Έχει μεταφράσει, μόνος του ή σε συνεργασία με άλλους, πάνω από σαράντα θεατρικά έργα από τα ισπανικά, τα καταλανικά, τα γαλλικά και τα αγγλικά, πολλά από τα οποία έχουν εκδοθεί, παρασταθεί ή παρουσιαστεί με τη μορφή θεατρικού αναλογίου στην Ελλάδα και στην Κύπρο.

Μεταφράσεις του έχουν ανέβει στις αίθουσες Θέατρο Τέχνης «Κάρολος Κουν» - Υπόγειο, Θέατρο 104, Ολνίο, Επί Κολωνών, Αριστοτέλειο (Θεσσαλονίκη), Αποθήκη, Άβατον, Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης, Θέατρο του Νέου Κόσμου, Γκλόρια, ΠΚ, Faust, Άλμα, Altera Pars, Βρυσάκι. Στην Κύπρο έχουν ανέβει μεταφράσεις του στα Θέατρα Διόνυσος, Versus και Ανοιχτό Θέατρο.

Έχει συνεργαστεί, μεταξύ άλλων, με τους σκηνοθέτες: Δήμητρα Αράπογλου, Παντελή Δεντάκη, Βαρβάρα Δούκα, Λίνα Ζαρκαδούλα, Βαγγέλη Θεοδωρόπουλο, Τάσο Ιορδανίδη, Σωτήρη Καραμεσίνη, Γιώργο Καραμίχο, Χρήστο Καρχαδάκη, Νικαίτη Κοντούρη, Πάννη Λασπιά, Φώτη Μακρή, Γεωργία Μαυραγάνη, Λίλλυ Μελεμέ, Τάσο Μπινσίμ, Μιχάλη Παλίλη, Δημήτρη Πλειώνη, Ελένη Σκότη, Άσπα Τομπούλη, Διαγόρα Χρονόπουλο.

Άρθρα του για το θέατρο και συνεντεύξεις με ανθρώπους του θεάτρου και των τεχνών έχουν δημοσιευθεί σε περιοδικά της Ισπανίας, έντυπα και ηλεκτρονικά, όπως το “El Rapto de Europa”, το www.artezblai.com και την καταλανική εφημερίδα “Directa”.